

Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola, Jaroměř, Komenského 9

Adresa: Jaroměř, Komenského 9

Identifikátor školy: 600 024 199

Termín konání inspekce: 12. – 14. listopad 2003

Čj.:	09-1202/03-5206
Signatura:	ki3nx501

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola, Jaroměř, Komenského 9 (dále jen škola):

1. poskytuje vzdělání žákům všech devíti ročníků, kteří se z rozumových důvodů nemohou vzdělávat v základních školách,
2. zabezpečuje v přípravné třídě výchovně-vzdělávací proces dětí se sociálním znevýhodněním s cílem předejít jejich případným neúspěchům při začlenění do vzdělávacího procesu v základní škole.

V tomto školním roce má škola osm tříd, z tohoto počtu je sedm tříd zvláštní školy a jedna přípravná třída pro děti se sociálním znevýhodněním.

Výuka ve třídách zvláštní školy probíhá podle Vzdělávacího programu zvláštní školy, který schválilo MŠMT pod čj. 22 980/97-22 dne 20. 6. 1997 s platností od 1. 7. 1997.

Přehled o počtu tříd a počtu žáků zvláštní školy:

Třída	Ročníky	Počet žáků
I.	1., 2. a 3.	$2 + 3 + 4 = 9$
II.	4. a 6.	$8 + 1 = 9$
III.	5.	9
IV.	6.	10
V.	7.	12
VI.	8.	12
VII.	9.	8
Celkem		69

V přípravné třídě se práce řídí Metodickým pokynem MŠMT ke zřízení přípravných tříd pro děti se sociálním znevýhodněním a k ustanovení funkce vychovatele-asistenta učitele čj. 25 484/2000-22, který doporučuje postupovat podle výchovného a vzdělávacího programu pro děti ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí, který nemá uvedeno číslo jednací ani další údaje potřebné k jeho identifikaci. Třídou navštěvuje 13 dětí.

Součástí školy je školní družina. Je zřízeno jedno oddělení, do kterého je zapsáno 12 žáků z 2. až 7. ročníku.

Školní jídelnu škola nemá, žáci se stravují ve školní jídelně místní základní školy.

První a druhá vyučovací hodina trvá 45 minut, třetí až šestá 40 minut. Úprava délky vyučovacích hodin je v souladu s platným právním předpisem. Důvodem je organizační zajištění výdeje jídla v základní škole a odjezdy autobusů.

Zřizovatelem školy je Královéhradecký kraj, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve zvláštní škole vyučuje celkem 12 pedagogických pracovníků včetně ředitele a jeho zástupkyně, z nichž pouze 6 splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu příslušného právního předpisu. Výchovná poradkyně absolvovala kvalifikační studium výchovného poradenství. Činnost školní družiny zabezpečuje vychovatelka, která stanovené kvalifikační podmínky nesplňuje. Pedagogický sbor doplňuje pomocná vychovatelka – asistentka učitele, která se spolupodílí na výchovně vzdělávacím procesu v přípravné třídě pro děti se sociálním znevýhodněním.

Pracovní náplně zaměstnanců jsou vypracovány, organizace jejich práce odpovídá standardním požadavkům kladeným na výkon jednotlivých funkcí v tomto typu školy. Doklady o dosaženém vzdělání pracovníků jsou založeny. Dle získaných poznatků se jeví současné složení kolektivu zaměstnanců ve vztahu k možnostem školy jako stabilní.

Chod školy vychází z vnitroorganizačních norem (*Organizační řád, Provozní řád školy, Plán práce* včetně norem navazujících). Jsou stanoveny kompetence zaměstnanců a jejich vzájemná zastupitelnost, jsou vymezena pravidla pro předávání a přejímání pracovních funkcí. V *Organizačním řádu* jsou deklarována pravidla, která jsou předpokladem plynulého chodu školy. Stanovené kompetence a povinnosti jednotlivých pracovníků jsou účelné a funkční. Organizační schéma školy je jednoduché a přehledné, vychází z provozních podmínek a umožňuje účinné řízení.

Mezi pracovníky školy funguje kvalitní informační systém. Přenos aktuálních sdělení zprostředkovává ředitel nebo jeho zástupkyně ústní formou, dále vývěskami a informacemi na poradách. Systém se jeví jako efektivní, zabezpečuje dostatečnou informovanost pedagogického sboru.

Pedagogické porady a metodická sdružení jsou využívány jako prostředky vedení zaměstnanců. Činnost metodického sdružení je vymezena *Plánem práce*. Jsou stanoveni vedoucí jednotlivých úseků dle předmětů, případně ročníků, jejich činnost je dle dostupných záznamů odborná a efektivní.

Vedení školy se při své práci opírá o poradní orgán – pedagogickou radu. Její jednání bývá svoláváno pětkrát ročně a jak vyplývá ze zápisů, jsou na nich řešeny aktuální otázky a problémy výchovně-vzdělávacího procesu. Pedagogové věnují odpovídající pozornost sledování a hodnocení prospěchu a chování žáků, jsou diskutována a udělována výchovná opatření, jsou důsledně sledovány zameškané hodiny žáků. Učitelé se rovněž zabývají analýzou průběhu a výsledků výchovy a vzdělávání. Během jednání je vytvářen prostor pro diskusi učitelů. Vedení školy akceptuje náměty a připomínky pracovníků.

Ředitel školy se prostřednictvím pracovních porad zaměřuje i na vedení nepedagogických zaměstnanců. Tyto porady jsou předem plánovány, jejich realizace vychází z potřeb provozu a jejich průběh byl doložen zápisy.

Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je poskytována individuální metodická pomoc ze strany zkušených členů pedagogického sboru.

Plán hospitační činnosti pro školní rok 2003/2004 je zpracován, kontrolní činnost chodu školy zabezpečuje zástupkyně ředitele školy. Kontrolní a hospitační činnost je ve svém souhrnu zaměřena na chod celé organizace, všech jejích jednotlivých součástí. Stanovená opatření a sledování jejich plnění se pozitivně odrážejí ve zlepšování pedagogické i odborné práce (např. kvalita vedené dokumentace, průběh a výsledky výchovně-vzdělávacího procesu). Z předložené dokumentace a z dalších zjištění vyplývá, že vnitřní kontrolní systém školy je účelný, nedostatky v práci zaměstnanců jsou bezodkladně řešeny. Obecné závěry z provedených hospitací a kontrol jsou diskutovány při jednáních pedagogické rady a na provozních poradách.

Dlouhodobá koncepce rozvoje školy se zabývá plánováním v oblasti lidských zdrojů. Záměry jsou v praxi postupně realizovány.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu s cíli a úkoly školy a rovněž ve shodě s realizovaným vzdělávacím programem. Řada pedagogů se účastní školení v oblasti informačních seminářů pořádaných Pedagogickou fakultou Univerzity Hradec Králové a Obchodní akademií v Náchodě, dále Pedagogickým centrem v Hradci Králové a Centrem vzdělávání v Náchodě, a to s ohledem na potřeby školy a její finanční a organizační možnosti. Údaje o dalším vzdělávání pedagogů jsou uvedeny ve *Výroční zprávě*.

Sebevzdělávání pedagogů je zajišťováno studiem odborné literatury, která je součástí pedagogické knihovny, a odbornými časopisy i skripty.

Pohospitační rozhovory, porady a metodická sdružení vytvářejí prostor pro hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců. Způsob provedení pozitivně ovlivňuje větší otevřenost zaměstnanců, zlepšování jejich schopnosti diskutovat a sdělit vlastní postoj. Součástí vnitřního platového předpisu jsou kritéria zaměřená na hodnocení zaměstnanců, která jsou zveřejněna.

Škola má vytvořen systém hodnocení pracovníků. Kritéria hmotného stimulu jsou propracována, zaměstnancům známa. Při přiznávání nadtarifních složek mzdy jsou uvedena kritéria uplatňována.

Personální podmínky jsou vzhledem k posuzované oblasti činnosti školy hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Zvláštní škola je umístěna ve dvou budovách, které spolu bezprostředně sousedí. Škola objekty užívá na základě nájemní smlouvy.

Pro realizaci výchovně vzdělávacích cílů škola využívá kromě kmenových učeben vlastní tělocvičnu, která byla v uplynulém období částečně rekonstruována (zajištěno větrání, nátěr podlahy), a místnost pro stolní tenis. V přízemí školy byla nově umístěna keramická dílna s pecí, která je využívána jednak v hodinách pracovního vyučování, jednak pro zajištění mimoškolních aktivit – zájmového kroužku. Škola má možnost používat městský stadion a výjimečně hřiště základní školy ve městě. Škola rovněž využívá dopravní hřiště v Náchodě. V loňském školním roce byla zřízena počítačová učebna se sedmi osobními počítači, která je využívána pro potřeby výchovně vzdělávacího procesu, dále v rámci zájmové činnosti žáků a slouží rovněž pro potřeby pedagogů. Předměty hudební výchova a pracovní výchova (šití) jsou vyučovány v samostatné učebně (klavír, kytara, elektronické varhany, šicí stroj).

V uplynulém období došlo k pozitivnímu posunu v oblasti péče o zaměstnance. Byla zřízena sborovna, z prostředků FKSP byly zakoupeny posilovací stroje.

Užívané prostory školy působily v době inspekce příznivým estetickým dojmem, byly vyzdobeny výtvarnými a rukodělnými pracemi žáků, na stěnách visely návodné materiály a přehledy probíraného učiva.

Fond učebnic a učebních textů je dostatečně široký, aktualizovaný a odpovídá vzdělávacímu programu zvláštní školy. Základními školními potřebami jsou žáci vybaveni. V uvedené oblasti škola úzce spolupracuje s komisí pro národnostní menšiny při Městském úřadu Jaroměř.

Učební pomůcky, odborné publikace, metodické a návodné materiály a další didaktický materiál je zajištěn v dostatečné míře, je přehledně uložen a postupně v závislosti na materiálních možnostech školy obměňován. V uplynulém období byly pořízeny nástěnné obrazy, doplněna videotéka a několik publikací odborného a naučného charakteru. Pomůcky pro konkretizaci učiva a upevňování znalostí jsou při výuce využívány.

Škola zajišťuje podávání dotovaného školního mléka. Díky velmi dobré spolupráci se sociální komisí města odebírá mléčné výrobky zhruba 90% žáků.

Využití materiálních zdrojů je sledováno kontrolní činností. V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání těchto zdrojů. Čerpání prostředků je účelné, vedení školy v rámci kontrolního systému sleduje jeho efektivitu. Analýza materiálně-technických a finančních zdrojů a jejich využívání je součástí plánovacích procesů. Vedoucími pracovníky školy je rovněž sledováno účelné využívání učebních pomůcek.

V druhé budově jsou umístěny přípravná třída, školní družina a školní dílny.

Školní družina má k dispozici samostatnou šatnu a dvě kvalitně vybavené herny vzájemně propojené koženkovou shrnovací stěnou. Jedna herna je vybavena školními lavicemi a nábytkem, ve kterém je uloženo množství her a hraček. Druhá místnost je funkčně a esteticky vybavena sedací soupravou a pokojovým nábytkem, na podlaze je koberec. V této herně je umístěn barevný televizor, videorekordér a děti tam mají možnost hrát videohry. Družina je vyzdobena pracemi žáků, které se obměňují podle ročních období.

Materiální vybavení přípravné třídy je vzorové, děti využívají dvě propojené prostorné místnosti, velmi účelně a vkusně vybavené. Protože se většinou jedná o předškolní děti, je užit nábytek pro děti z mateřské školy. Je vytvořeno prostředí připomínající domov, kde mají děti koberce, čalouněný sedací nábytek, skříňky s knihami, hrami a hračkami.

Pro pracovní vyučování má škola vybudované velmi dobré zázemí. Pro výuku jsou k dispozici dvě kvalitně vybavené dílny, jedna pro práci se dřevem, druhá pro práci s kovem. Součástí je přípravná, kde jsou kromě jiného umístěny elektrické přístroje. Od dílen je přípravná oddělena uzamykatelnou mříží. Náradí je vzhledem k počtu žáků dostatečné množství a je řádně udržované. K dílnám dále patří sklad materiálu. Ze zásob v něm uložených je zřejmé, že materiál, zvláště dřevo, je v současné době příliš finančně nákladné a není v silách školy nakoupit či sehnat ho pro množství hodin dílenských prací dostatečné množství. Prostor dílen je od prostoru školní družiny a přípravné třídy oddělen dveřmi, které se zamykají. Tím je zajištěna bezpečnost žáků a vzájemně nerušená činnost.

Pro práce v domácnosti je určena cvičná kuchyně, vybavená veškerým potřebným zařízením včetně automatické pračky.

Oblast materiálně-technických podmínek je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Vzdělávací program je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Učební plán je dodržen. Pracovní vyučování v 9. ročníku je v souladu s dodatkem k učebnímu plánu věnováno 6 hodin místo osmi, dvě zbývající hodiny jsou věnovány po jedné českému jazyku a přírodopisu. Škola vyučuje podle platných osnov.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Školní řád a provozní řády odborných učeben jsou kvalitně zpracovány a vyvěšeny s výjimkou provozního řádu školních dílen, který v době inspekce nebyl vyvěšen.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně má v souladu s platným právním předpisem sníženou vyučovací povinnost o dvě hodiny. Zpracovala *Plán práce výchovné poradkyně na školní rok 2003/2004*. K výkonu funkce je písemně pověřena ředitelem školy. Součástí pověření je výčet úkolů, které z funkce vyplývají. Obsahem je řešení výchovných a výukových problémů se žáky a jejich rodiči, vedení záznamů o provedených konzultacích, pomoc při výběru školy u vycházejících žáků a pomoc s vyplňováním přihlášek do odborných učilišť a středních škol, spolupráce s těmito školami, účast na případných šetřeních Policie České republiky a plnění úkolů protidrogového preventisty ve škole podle pokynů okresního koordinátora. Konzultační hodiny jsou každý čtvrtek, rodiče je však nevyužívají.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v naukových předmětech

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vyplynulo z hospitací provedených v předmětech český jazyk, matematika, zeměpis a rozumová výchova.

Učitelé vypracovali tematické plány, které v řadě případů mají pracovní charakter a jsou využívány v plánování a přípravě vyučujících na jednotlivé hodiny. Obsah tematických plánů je v souladu s učebními osnovami. Na základě namátkové kontroly třídních knih a tematických plánů lze konstatovat, že nedochází k obsahové duplicitě a je zachována kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky.

Vyučující byli ve všech hodinách na výuku připraveni, měli stanoveny jasné výukové cíle, které se dařilo naplnit. Příprava cíle vyučovacích hodin navazovala na předcházející výuku a umožňovala spojitost s výukou příští. Učitelům se zpravidla dařilo naplánovat průběh hodin tak, aby vyučování upoutalo a udrželo pozornost žáků, jejich zájem a aktivní účast ve výuce.

Stanovené výukové cíle odpovídaly při sledovaných hodinách aktuálnímu složení třídy. Vyučující se zpravidla snažili při vlastní přípravě brát v úvahu situaci žáků i širší kontext a většinou se dařilo přizpůsobovat plánované činnosti okamžitému psychosociálnímu klimatu.

Čtyři sledované vyučovací hodiny byly vedeny učiteli splňujícími podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Nebyla shledána přímá souvislost mezi dosaženým vzděláním učitelů a kvalitou vyučování. V přístupu k žákům vykazovali učitelé odpovídající míru trpělivosti a důslednosti, které jsou nezbytné pro úspěšnou práci s mentálně postiženými žáky. Pedagogové působili na žáky vlastním příkladem a vystupovali s pedagogickým taktem. Prokazovali znalosti základních pedagogických dovedností.

Výuka probíhala v kmenových učebnách s průměrným vybavením školního nábytku, avšak prostředí tříd se vyznačovalo především v nižších ročnících výraznou didaktickou podnětností. Učebny jednotlivých tříd jsou rozdílně prostorné, přesto jsou prostorové podmínky ve vztahu k počtu žáků a deklarovaným vzdělávacím programům vyhovující. V některých třídách je však omezený prostor nutný pro aplikaci metod výuky mentálně postižených žáků, především pro relaxační a odpočinkové činnosti, hrové a rušné metody práce. Tyto nedostatky byly v hodinách většinou kompenzovány častým střídáním činností a organizováním odpočinkových či relaxačních prvků. Učitelé využívali k přiblížení učiva řadu materiálů, často vlastnoručně vyrobených. Užívání pomůcek bylo efektivní, žáci byli na práci s nimi zvyklí. Použití didaktické techniky nebylo v době inspekce zaznamenáno.

Vyučující zpravidla účelně řídili výuku, dávali jasné pokyny přiměřené věku a schopnostem žáků. Ve své práci byli většinou důslední, o čemž svědčily pracovní návyky a rutinní dovednosti žáků, akceptování pravidel chování a jednání. Individuální potřeby a schopnosti žáků učitelé zohledňovali, většinou respektovali didaktické zásady názornosti a přiměřenosti. Převažovaly metody frontální výuky, výjimečně byly využívány prvky vnitřní diferenciaci. Členění hodin a tempo výuky odpovídalo ve většině sledovaných hodin zásadám duševní hygieny, byly zařazeny relaxační formy výuky. Většina sledovaných vyučovacích hodin byla efektivně využita. Výklad a vysvětlení podávali učitelé jasně a formou odpovídající potřebám a úrovni žáků.

Učitelé v průběhu vyučovacích hodin rozvíjeli mezipředmětové vztahy a navazovali na životní zkušenosti žáků. Výkony byly hodnoceny, a to s ohledem na specifické schopnosti žáků a jejich individuální dispozice. Hodnocení mělo motivační charakter, což napomáhalo k udržení a posílení jejich sebedůvěry. Vyučující si vedli o práci a prospěchu žáků záznamy, hodnocení výkonu žáků prováděli pravidelně a s přiměřenou intenzitou.

Pedagogové respektovali osobnost jednotlivých žáků, klima ve třídách bylo založeno na vzájemné důvěře. Většina učitelů měla přiměřenou autoritu, kterou žáci uznávali a přijímali. Převládal demokratický styl řízení výuky, který se zakládal na důsledném dodržování dohodnutých pravidel.

Žáci byli k učení kladně motivováni, což se odráželo v přátelské pracovní atmosféře. V průběhu i závěru výuky učitelé většinou ověřovali pochopení učiva. Byly využívány mezipředmětové vztahy, vyučující cíleně navazovali na životní zkušenosti žáků.

Osobnost žáků je respektována, uplatňované formy komunikace vedou k vytvoření a upevnění kladného klimatu třídy. Úroveň jednání a chování učitelů byla vysoká, jejich styl vystupování byl přátelský. Vyučující měli přiměřenou autoritu, kterou žáci uznávali a přijímali. Vztahy mezi vyučujícími a žáky i žáky navzájem byly do značné míry založeny na vzájemné úctě, žáci byli vedeni ke vzájemné spolupráci.

Klima ve třídách bylo zpravidla orientováno na splnění úkolů, uvolněné a s jasným smyslem pro pořádek. Organizační pokyny byly srozumitelné a přiměřené věku a schopnostem žáků.

Žáci byli v průběhu hodin hodnoceni, a to s důrazem na pozitivní stimulaci. Při hodnocení byly respektovány individuální dispozice žáků, byla oceňována snaha a pokrok. Byla využívána práce s chybou, žáci byli v přiměřené míře vedeni k rozvíjení schopnosti reflexe a sebereflexe. Klasifikace byla vedena snahou o objektivní zhodnocení vynaloženého úsilí žáků. V žákovských knížkách zaznamenávají vyučující známky s přiměřenou intenzitou.

Sešity učitelé pravidelně kontrolují a opravují, úroveň písemných výstupů žáků odpovídá jejich specifickým schopnostem. Úprava a vedení sešitů je jedním z prostředků, jimiž jsou žáci svými učiteli cíleně vedeni k rozvíjení pracovních návyků a volných vlastností.

Průběh a výsledky vzdělávání v naukových předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v pracovním vyučování a předmětech s výchovným zaměřením.

Hodnocení pracovního vyučování bylo značně ztíženo pracovní neschopností dvou učitelů, kteří tento předmět vyučují a dále faktem, že v době inspekce odjeli žáci 9. ročníku se svými třídními učiteli na exkurzi do odborného učiliště, takže většina hodin pracovního vyučování byla spojená nebo vyučovaná jiným učitelem.

Byly sledovány hodiny dílenských prací (práce se dřevem a s papírem), pěstitelské práce (hrabání a odvoz listů z pozemku kolem školy). Práce v domácnosti byly zastoupeny prací s textilem, při kterých byl vyráběn adventní kalendář pro žáky přípravné třídy. Rovněž byla uskutečněna exkurze do mlékárenského podniku. Hodiny vaření nebyly inspektovány, byla provedena jen průběžná kontrola ve cvičné školní kuchyni.

Do 5. ročníku byly skupiny žáků na pracovní vyučování složeny z žáků příslušné třídy, od 6. ročníku byli žáci rozděleni na skupiny chlapců a děvčat.

Plánování práce bylo v souladu s platnými učebními osnovami, výběr výrobků byl vhodný a účelný.

Personální zabezpečení výuky, i když se jednalo o hodiny zčásti suplované, negativně neovlivnilo odbornost výuky.

Pro vybraná zaměstnání bylo ve škole dostatek materiálu i potřebného nářadí a náčiní. Jediným nedostatkem zjištěným ve školních dílnách, byla absence *Provozního řádu školních dílen*. Zřejmě z tohoto důvodu neměli žáci pracovní oblečení, jehož nošení řád ukládá. Pracovní oblečení neměli ani učitelé, kteří výuku předmětu mají v úvazku.

Všechny sledované hodiny měly správnou stavbu a žáci pracovali pod bezchybným metodickým vedením učitelů. O výuku projevovali zájem, pracovali s chutí a zaujetím. Jedinou výjimkou byli žáci I. třídy, kteří byli poprvé v dílně a změna učitele, prostředí a zároveň přítomnost inspektorky ve třídě způsobily kázeňské problémy.

Žáci byli dostatečně motivováni správným výběrem výrobku a průběžným motivačním hodnocením v průběhu práce. Rozvoj komunikativních schopností v pracovním vyučování nelze hodnotit, neboť žáci se zabývají především prací. Klasifikace nebyla prováděna, neboť výrobky nebyly dokončeny.

Dalšími sledovanými předměty byla řečová výchova a hudební výchova. Hodiny byly promyšlené, kvalitně připravené, v jejich průběhu nebyla zjištěna žádná negativa.

V řečové výchově byla zařazena dechová cvičení, procvičena mimika obličeje, opakovány říkanky na písmena č, š, ž s různým citovým zabarvením a řada dalších metod a forem práce, které byly často střídány a přispěly k udržení pozornosti žáků. Učitelka dbala na správné sezení žáků, pozitivně hodnotila sebemenší pokroky, užívala množství pomůcek.

Hudební výchova probíhala v samostatné učebně s klavírem a rytmickými hudebními nástroji. Činnosti byly často střídány – rozezpívání, vyjádření pohádky hudebními nástroji, zpěv známých písní, teorie hry a zábavnou formou. V hodině byla zřejmá klidná, pohodová atmosféra. Je zřejmé, že učitelka usiluje o rozvoj kladného vztahu k hudbě. Žáci byli aktivní, pracovali se zájmem, nestyděli se.

Průběh a výsledky vzdělávání v pracovním vyučování a v předmětech s výchovným zaměřením jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola vyjma běžné klasifikace nevyužívá k hodnocení výsledků vzdělávání žádné evaluační nástroje.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní družina

Realizace činnosti školní družiny

Ve škole je zřízeno jedno oddělení školní družiny, do kterého je zapsáno 12 žáků. Během hospitační činnosti byli ve školní družině pouze 3 žáci, z nichž jeden odešel po obědě domů. Podle informací vychovatelky jsou v současné době 4 žáci v lázeňském léčení, 2 nechodí, protože nemají zaplacené obědy, a 2 nechodí ze zdravotních důvodů. Jeden navštěvuje družinu jen v pátek, jeden denně odchází po obědě.

Žáci zapsaní do školní družiny tráví čas od skončení vyučování do 14 hodin s dětmi z přípravné třídy. Vychovatelka se tedy nestará pouze o dva žáky, ale společně s pomocnou vychovatelkou – asistentkou učitele, jejíž pracovní doba končí ve 14:00 hodin, o dalších osm dětí. Ty však nejsou do školní družiny zapsány.

Zápisové lístky jsou vyplněny pouze od žáků zvláštní školy, a to bez ohledu na to, zda jsou přihlášení k pravidelné docházce, či ne.

Přehled výchovně-vzdělávací práce obsahuje jen velmi stručné, málo vypovídající zápisy. Například jako odpočinkové činnosti je za celý týden jediný zápis – video, v činnostech zájmových a rekreačních stolní tenis apod. Důvodem je zřejmě chybějící odborná a pedagogická způsobilost vychovatelky. Ta projevila zájem si požadované vzdělání doplnit.

Přípravě na vyučování formou psaní domácích úkolů se vychovatelka zabývá jen na přání rodičů.

O prázdninovou činnost není na základě zjištění třídních učitelů ze strany rodičů zájem.

Docházkový sešit pro žáky s nepravidelnou docházkou není zaveden.

Vnitřní řád školní družiny není v rozporu s platným právním předpisem vydán.

Realizace činnosti školní družiny je hodnocena jako vyhovující.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Zhodnocení realizace odpočinkových, rekreačních a zájmových činností bylo v průběhu inspekce z důvodu počtu přítomných žáků velmi nesnadné.

Po skončení výuky se žáci shromáždili v šatně školní družiny, vycházkovým tempem přešli do poměrně vzdálené jídelny základní školy, tam se pod dohledem vychovatelky a asistentky naobědvali a opět vycházkovým tempem volili cestu do školy tak, aby se vrátili ve 14:00 hodin, kdy si děti z přípravné třídy převzali rodiče. Po jejich odchodu zůstal ve školní družině jediný žák, který odešel do hlavní budovy hrát s vychovatelkou stolní tenis.

Organizaci a průběh činností ve školní družině během odpoledne, kdy hospitace probíhala, není z uvedených důvodů možné hodnotit.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad údajů uvedených v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s údaji ve zřizovací listině

Údaje uvedené v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji uvedenými ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 29 338/2001-21 s účinností od 27. 9. 2001 (MŠMT 26. 11. 2001)
2. Zřizovací listina čj. 1197/20-NA/2001 (Královéhradecký kraj s účinností od 1. července 2001)
3. Jmenovací dekret ředitele čj. 1732/17/2001-OŠ (Královéhradecký kraj 19. 9. 2001)
4. Jmenovací dekret statutárního zástupce ředitele (ředitel 30. 6. 2001)
5. Souhlas odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Královéhradeckého kraje s ustanovením funkce vychovatele - asistenta učitele (vedoucí OŠMT 8. 9. 2003)
6. Souhlas odboru školství, MTV KÚ KK se zřízením přípravné třídy pro děti se sociálním znevýhodněním (vedoucí OŠMT 8. 9. 2003)
7. Souhlas se zřízením funkce vychovatele – asistenta učitele na ZvŠ Jaroměř (MŠMT 15. 9. 2003)
8. Metodický pokyn MŠMT ke zřizování přípravných tříd pro děti se sociálním znevýhodněním a k ustanovení funkce vychovatele-asistenta učitele čj. 25 484/2000-22
9. Metodický materiál Přípravná třída – výchovný a vzdělávací program pro děti ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí – nedatován, bez uvedení autora, doporučen metodickým pokynem uvedených ve výčtu dokladů pod pořadovým číslem 5
10. Pracovní náplň rómského asistenta (ředitel 24. 6. 2003)
11. Seznam žáků přípravné třídy ve školním roce 2003/2004
12. Rozvrhy hodin všech tříd platné ve školním roce 2003/2004
13. Provozní řád školy čj. 283/02 (ředitel 17. 12. 2002)
14. Výkaz Škol (MŠMT) V 4b-01, o základní škole – zvláštní škole podle stavu k 30. 9. 2003 (ředitel 1. 10. 2003)
15. Třídní knihy a třídní výkazy vedené ve školním roce 2003/2004
16. Katalogové listy žáků přípravného ročníku vedené ve školním roce 2003/2004
17. Katalogové listy žáků I. – IV. ročníku vedené ve školním roce 2003/2004
18. Přehled výchovně-vzdělávací práce ve školní družině vedený ve školním roce 2003/2004
19. Zápisní lístky do školní družiny pro školní rok 2003/2004
20. Plán práce výchovné poradkyně na školní rok 2003/2004 (výchovná poradkyně, nedatováno)
21. Výroční zpráva, školní rok 2002 – 2003, ze dne 12. září 2003, bez čj.
22. Plán práce, školní rok 2003-2004, nedatováno, bez čj.
23. Tematické plány zpracované pro školní rok 2003/2004
24. Plán činnosti metodického sdružení pro školní rok 2003/2004
25. Organizační řád čj. 260/00 s účinností od 7. 7. 2000

26. Záznamy z jednání pedagogické rady od 18. 1. 2000 do současnosti
27. Zápisy z pracovních porad od 21. 3. 2000 do současnosti
28. Zápisy ze schůzek metodického sdružení ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
29. Kompetence a rozsah činnosti – zástupce ředitele školy čj. 288/00 ze dne 1. 8. 2000
30. Pověření pro výchovného poradce čj. 300/00 ze dne 29. 8. 2000
31. Pověření pro výchovného poradce čj. 283/01 ze dne 27. 8. 2001
32. Pověření pro výchovného poradce pro školní rok 2002/2003 čj. 156/02 ze dne 27. 8. 2002
33. Pověření pro výchovného poradce pro školní rok 2003/2004 čj. 144/03 ze dne 25. 8. 2003
34. Pověření k poskytování informací, přijímání a vyřizování stížností, podnětů a oznámení čj. 301/00 ze dne 29. 8. 2000
35. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004
36. Záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004
37. Kopie dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání pracovníků s osobními čísly 3386, 20508, 24114, 125966, 14933, 136903, 47965, 55105, 43000, 71520, 78321, 83856, 923002, 41759
38. Inspekční zpráva čj. 093 206/99-5060 ze dne 15. listopadu 1999
39. Podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem školy
40. Dotazník pro ředitele před inspekcí

ZÁVĚR

Zvláštní škola, Jaroměř, Komenského 9 působí na celkový rozvoj žáků aktivizováním jejich schopností. Poskytuje vědomosti, dovednosti a návyky potřebné k jejich uplatnění v praktickém životě. Zároveň odstraňuje nedostatky způsobené negativními vlivy na jejich vývoj.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve speciální škole splňuje pouze 46 % pedagogických pracovníků. Kvalita práce však není tímto faktem negativně ovlivněna. Začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům je poskytována individuální metodická pomoc. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou stanoveny účelně, vnitřní informační systém i kontrolní činnost vedení školy jsou funkční. Učitelé se průběžně vzdělávají, kromě účasti na vzdělávacích akcích pořádaných akreditovanými pracovišti studují příslušnou odbornou literaturu.

Materiálně-technické podmínky pro výuku jsou velmi dobré, esteticky uspořádané prostory školy vyhovují potřebám žáků. Vybavenost učebnicemi a učebními pomůckami je dostatečně široká, školní nábytek odpovídá velikosti výšce žáků. Kvalitně a účelně jsou kromě učeben vybaveny veškeré prostory pro výuku pracovního vyučování a školní družina. Žáci mají dispozici počítačovou učebnu se sedmi počítači a tiskárnou. Celková úroveň materiálně –technických podmínek umožňuje a podporuje efektivní vzdělávání a výchovu a umožňuje realizovat vzdělávací programy.

Průběh a výsledky vzdělávání mají velmi dobrou úroveň. Učitelé byli na výuku připraveni, měli stanovené reálné výukové cíle. Byli důslední, zohledňovali individuální potřeby a schopnosti žáků, užívali metody a formy vhodné pro práci s mentálně postiženými žáky.

Prokazovali znalosti základních pedagogických dovedností. Žáci byli k učení kladně motivováni, pracovní atmosféra byla přátelská a vstřícná. Učitelé hodnotili práci žáků s důrazem na pozitivní motivaci, oceňovali snahu a pokrok. Nezbytnou součástí výuky bylo rozvíjení pracovních návyků a volných vlastností žáků.

Činnost školní družiny je zaměřena na režimové momenty a odpočinek žáků, zájmová a rekreační činnost nejsou dostatečně zastoupeny. Tyto skutečnosti vyplynuly ze záznamů v Přehledu výchovné práce i ze sledování při hospitační činnosti. Funkci sociální, tj. dohled nad žáky po skončení školního vyučování, plní školní družina zodpovědně.

Poslední inspekce se uskutečnila v listopadu 1999. Od té doby došlo k celkovému zkvalitnění práce školy ve všech sledovaných oblastech. Všechny třídy jsou v tomto školním roce koedukované, zvýšila se úroveň výchovně-vzdělávacího procesu, došlo k výraznému posunu v psychosociálním klimatu mezi pedagogy a ke zkvalitnění komunikace mezi vedením školy a pedagogickým sborem.

Škola kvalitně plní svou výchovně-vzdělávací funkci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Nosková, školní inspektorka	Věra Nosková v. r.
Členové týmu	PaedDr. Olga Talášková, školní inspektorka	Olga Talášková v. r.
	Věra Jiránková, kontrolní pracovnice	
	Marie Vančáková, kontrolní pracovnice	

V Hradci Králové dne 15. prosince 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. 1. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Richard Špringer, ředitel školy

Richard Špringer v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Vocelova 1338, 500 02 Hradec Králové. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-02-03	09-1202/03-5206
Zřizovatel	2004-02-03	09-1202/03-5206

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.